

Individualni obračun katastrskega dohodka

Po letu in pol dela pri metodologiji in obračunu novega katastrskega dohodka kot osnove za obdavčenje individualnih kmetijskih proizvajalcev, pri čemer je bilo zaposleno veliko strokovnjakov zveznih organov, organov ljudskih republik in ljudskih odborov, je zvezni državni sekretar za finance odobril lestvice katastrskega dohodka, ki so bile objavljene kot posebna priloga »Službenega lista FLRJ«, št. 31/57.

Skupno povečanje novega katastrskega dohodka znaša v primerjavi s prejšnjim stanjem 27 odstotkov, v tem okviru pa znaša povišanje po ljudskih republikah: Srbija 18,5 (AP Vojvodina 16,6, Avtonomna Kosovsko-Metohijska oblast 47,6 in drugo področje Srbije 16,8), Hrvatska 36,4, Slovenija 36,7, Bosna in Hercegovina 42,8 in Makedonija 34 odstotkov.

Ce prejšnji katastrski dohodek po posameznih kulturah označimo kot 100, je novi katastrski dohodek za vso državo naslednji: njive 128,2 vrtovi 77,5, sadovnjaki 77, vinogradi 90,5, travniki 135,4, pašniki 209,3 in gozdovi 164,9.

Tako spremenjena razmerja v skupnem katastrskem dohodku med ljudskimi republikami in posameznimi kulturami kot rezultat enotne metodologije, ki je glede posameznih prvin upoštevala tudi specifičnosti posameznih področij, opozarjajo na nujnost nadaljnjega postopka vse do odmere davkov. Najbolj nujna naslednja faza pri tem delu je individualni obračun katastrskega dohodka za vsako katastrsko parcelo vsakega posameznega kmetijskega gospodarstva. Zato je nujno, da se tako opravijo vse priprave, da bi izvedli obdavčenje za leto 1958 pravočasno po novem katastrskem dohodku.

Zaradi tega je potrebno, da se katastrska služba pri ljudskih odborih in druge njihove službe popolnoma angažirajo, da bi bila tudi individualni obračun katastrskega dohodka na temelju predpisanih lestvic in obdelava potrebnih podatkov o strukturi davčnih osnov končana najkasneje do 15. novembra letos.

Struktura novih davčnih osnov mora pokazati razmerja v katastrskem dohodku med posameznimi področji kot rezultat individualnega obračuna ter individualno razporeditev na gospodarstva vsakega posameznega ožjega ali širšega področja.

Od te strukture in razmerij bo v marsičem odvisen tudi sprejem odločitve, ali naj se z različnimi stopnjami po razponu davčnih osnov v ljudskih republikah preide k sistemu enotnih davčnih stopenj za vse ozemlje Jugoslavije. O tem vprašanju sta v dosedanji fazi obračuna katastrskega dohodka dve mnenji.

Po prvem mnenju naj bi še naprej obdržali dosedanji način predpisovanja davčnih stopenj, po katerem bi v okviru zveznimi predpisi odrejenih stopenj podrobnejše stopnje predpisovale ljudske republike za svoja področja.

To mnenje temelji na tem, da tudi z novim katastrskim dohodkom niso zadostno vsklajeni odnosi v obračunu med posameznimi ljudskimi republikami in ožjimi področji in je zato potrebno omogočiti ljudskim republikam, da to v določeni meri popravijo s svojimi davčnimi stopnjami.

Po drugem mnenju naj bi prešli k enotnim davčnim stopnjam, ki bi bile dokončno določene z zveznimi predpisi, po katerih bi bil enak dohodek enako obdavčen na vsem ozemlju Jugoslavije. Potrebni popravki v obdavčenju se lahko regulirajo z občinskimi dokladi, tako da bi ljudski odbori, če bi bilo to potrebno, predpisovali različne stopnje tudi za posamezne katastrske občine.

Nujnost individualnega obračuna novega katastrskega dohodka in pravočasni predpis davčnih stopenj terja tudi sprejem družbenih planov za l. 1958, v katere je treba za posamezne politično ozemeljske enote na temelju tega davka vnesti sredstva, ki morajo ustrezati novemu položaju v razdelitvi davčne obremenitve.

Izven vsakega dvoma je, da pomeni individualni obračun katastrskega dohodka za več kakor 3 milijone gospodarstev z več kakor 40 milijoni katastrskih parcel obsežno delo in verjetno je, da bo treba za to delo zaposliti več ljudi tudi z nadurnim delom, kljub temu pa ga je po naši oceni mogoče do roka končati.

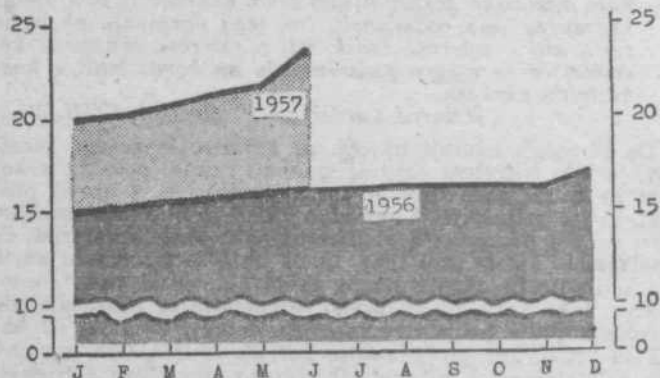
V vsakem primeru pomenijo individualni obračun katastrskega dohodka in druge priprave za pravočasno odmero davka za l. 1958 najnujnejšo nalogo katastrske in službe za dohodke ljudskih odborov, pa ji je treba tako mesto tudi prisoditi in to tem bolj, ker individualni kmetijski proizvajalci po pravici pričakujejo, da jim novi katastrski dohodek nudi enakomernjšo razporeditev davčne obremenitve.

M. Djurbabič

HRANILNE VLOGE

(po stanju konec junija v milijardah din)

Iz grafikona je razvidno, da hranilne vloge stalno naraščajo. Konec junija je bil dosežen doslej največji znesek vlog v naši državi — nad 24 milijard din. Vzporedno, vendar ne-

koliko bolj počasi, narašča tudi število vlagateljev, ki jih je v juniju letos bilo več kakor dva milijona (nad 6 odstotkov več kakor v juniju lani). Če primerjamo porast vlog s porastom števila vlagateljev, bomo videli, da se varčevanje pri nas ne razvija samo v širino, ko zajema nove vlagatelje, temveč se hkrati povečujejo tudi vloge na posameznika, kar potrjuje tudi podatek, da se je povprečna vloga v prikaznem razdobju povečala za približno 33 odstotkov.

Stanje števila vlagateljev, zneska skupnih vlog in povprečnih vlog 30. junija letos je prikazano v naslednji razpredelnici:

	Število vlagateljev (v tisočih)	Stanje vlog (v milijardah)	Povprečna vloga (v tisočih din)
FLRJ	2.189	24,05	10,9
Srbija	969	8,2	8,5
Hrvatska	407	5,2	12,7
Slovenija	366	6,3	17,04
Bosna in Hercegovina	238	1,7	7,2
Makedonija	274	2,1	12,1
Črna gora	34	0,5	15,7

Iz te tabele je razvidno, da je povprečna vloga posameznika v Sloveniji največja — nad 17 tisoč dinarjev, na Hrvaškem pa znaša skoraj 15 tisoč. Le v Srbiji in Bosni ter Hercegovini je povprečna vloga na vlagatelja manjša od povprečne vloge v FLRJ. Največji porast povprečne vloge v letu dni pa je bil ustoarjen v Bosni in Hercegovini in znaša 45 odstotkov. Nato sledi Makedonija, kjer znaša porast približno 40 odstotkov, v drugih republikah pa se giblje med 27 do 29 odstotkov.

Zanimivo je, da ima povprečno vsak osmi prebivalec hranilno knjižico. Na posameznega prebivalca odpade ne glede na to, ali ima, ali nima hranilne knjižice, vloga v približni višini 1.300 din.

Varčevanje je, kakor je znano, najbolj razvito v Sloveniji, kjer ima skoraj vsak četrti prebivalec hranilno knjižico. V tej republici znaša povprečna vloga na posameznega prebivalca približno 4.000 din, kar je za približno tri in pol krat več, kakor znaša povprečna vloga na prebivalca v FLRJ.

Hranilne vloge sprejemajo danes skoraj vsa kreditna podjetja: narodne banke, komunalne in druge banke, hranilno kreditni odseki kmetijskih zadrug in združne hranilnice, obrtne zadruga in poštne hranilna služba. Največ vlagateljev z največjim zneskom hranilnih vlog imajo Narodna banka in Komunalna banka, nato pa poštne hranilna služba.